

DISCOVERING
EUROPEAN
NEIGHBOURS IN
THE 3RD
AGE

Упознајмо европске суседе у трећем добу!

Томислав Крсмановић

Томислав Крсмановић је стар 83 године. У пензији је али се и даље активно бави заштитом људских права. Дугогодишњи је председник Покрета за заштиту људских права. Веома је комуникативан.

Разговор је у почетку био невезан за сам упитник и пројекат ДЕНТА. Обзиром да се Томислав Крсмановић бави и писањем, разговарали смо о његовим најновијим причама које говоре о детињству и обичајима који су владали у крају у коме је одрастао. Главни јунак једне од тих прича је његов деда, тако да сам настојала да га, кроз причу о тим записима, опустим и уведем у питања из упитника.

Томислав Крсмановић рођен је у Краљевини Југославији. Када говори о својој породици истиче да су били велики радници, сложна породица, имућни и за то време школовани. Родитељи његове мајке потичу из свештеничких породица а родитељи његовог оца су били земљорадници. Посебно наглашава да је његов отац завршио средњу пољопривредну школу у Ваљеву. Када говори о својим родитељима наглашава слогу у којој су живели и добро васпитање које су им пружили. Обзиром да се породица после другог рата нашла у тешкој материјалној ситуацији и да се често селила покушала сам да сазнам узроке али је информант избегавао одговор.

Говорећи о положају старих особа у време његовог детињства и младости одмах је направио паралелу и указао на то да он своје године потпуно другачије живи и доживљава у односу на своје родитеље. Другачије поима старост и другачије се понаша. Здрав живот сматра суштином дуговечности.

Томислав је у више наврата говорио о слози и хармонији у својој породици и о подршци коју су пружали једни другима, али је увек био веома концизан и примери су се сводили на његов однос са својим сином где он са поносом истиче да је он тај који помаже не само сина већ и друге који му се обрате, а све то од своје скромне пензије.

За разлику од његовог оца, Томислав Крсмановић не сматра да је пензија крај живота. Напротив. Веома је активан. Шета. Пише. Путује. Помаже другима. То му чува ведар дух и оптимизам.

Помало пренаглашава свој стил живота, као и употребу савремених технологија. Очито је да користи различите медије али је непрецизан у терминологији. Оно што је мени било посебно интересантно а што он не помиње у разговору је да поседује сопствену веб страницу и одредницу на Википедији.

Томислав Крсмановић је у разговору све време фокусиран на духовност. Веома мало говори о материјалној ситуацији како својих предака тако и својој. Животне околности у којима се нашао не сматра теретом већ изазовом. Није огорчен на младе. Живот сматра узбудљивим.

Од првог контакта комуникација са овим информантом је била изразито позитивна. Наш заједнички пријатељ нам је доста помогао у реализацији самог интервјуа. Томислав Крсмановић је добио питања неколико дана пре обављања разговора да би се припремио. Потрудила сам се да се цео процес обави у пријатној атмосфери и са што мање искорака из свакодневне рутине информанта. Ипак, разговор је био веома напоран. Надам се да забележени одговори бар делимично дају слику на постављена питања. Информант ме није свесно обмањивао али је нека питања једноставно прећуткивао и заобилазио тако да и поред више пута поновљених питања нисам могла да стекнем јасну слику о неким догађајима из његовог живота. Најјачи утисак је ипак та сачувана радост живљења.

Из Википедије, слободне енциклопедије

Томислав Крсмановић (20. јул 1936) је српски активист, дисидент, писац, и председник Покрета за заштиту људских права са седиштем у Београду.

Завршио је Економски факултет у Београду 1963. године, а пост-дипломске студије при Католичком институту за високе комерцијалне студије (1969) у Бриселу, Белгија. Докторат није одбранио у СФР Југославији због политичких прогона Започео је рад на докторској тези у Брислу 1970. године, али докторат није успео да одбрани због прогона који су настали када се вратио у земљу. Из тих разлога је живео у Белгији од 1965. до 1971. Током боравка у Белгији је радио у Социјалистичкој партији Белгије.